

Dreptul

9 771857 318501

ISSN 1857-3185

VINERI

4 aprilie

2014

Anul XIII

nr. 13 (512)

8 pagini – 4 lei

Săptămînal juridic

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

FONDATORI:

Universitatea de Stat din Moldova
Universitatea de Studii Politice și
Economice Europene „Constantin Stere” din Moldova
Uniunea Juriștilor din Moldova

Redactor-șef:

Gheorghe AVORNIC

Reporteri: *Irina BUREA, Lilia DUMINICA*

Jurist: *Vitalie MODRÎNGĂ*

Redactor-stilizator: *Corina BERZOI*

Asistență computerizată: *Maria BONDARI*

Contabila: *Maria JOSANU*

**Pirkka Tapiola: Noi am salutat pașii
întreprinși în vederea reformării
sectorului justiției și în domeniul
luptei împotriva corupției** pag. 3

**Aspecte teoretice
privind funcțiile
clauzei penale** pag. 4

**Minorii Penitenciarului nr. 10
din Goian au primit cărți și
echipament sportiv din partea
Guvernului României** pag. 5

Victoria Nuland: SUA rămîn angajate plenar în susținerea aspirațiilor Republicii Moldova

Președintele Republicii Moldova, Nicolae Timofti, a avut o întrevedere cu Victoria Nuland, asistentul pentru Afaceri Europene și Eurasiatice al Secretarului de Stat al Statelor Unite ale Americii.

Potrivit Serviciului de presă al Președinției, șeful statului a salutat venirea la Chișinău a înaltului oficial american, despre care a spus că întărește relația sinceră dintre Republica Moldova și SUA.

„Prețuim sprijinul constant și consistent pe care SUA îl acordă Republicii Moldova de-a lungul ultimilor două decenii și în mod special în această perioadă, cînd situația regională s-a deteriorat”, a spus Nicolae Timofti.

Președintele a adăugat că SUA au avut și au, prin numeroasele programe pe care le-au dezvoltat în Republica Moldova, un rol crucial în democratizarea societății moldovenești și avansarea pe calea integrării europene a țării noastre.

Subsecretarul de Stat american, Victoria Nuland, a spus, la rîndul său, că relațiile dintre Republica Moldova și Statele Unite ale Americii sînt în prezent „mai puternice ca niciodată”.

Oficialul american a dat asigurări că SUA rămîn angajate plenar în susținerea aspirațiilor Republicii Moldova de a deveni un stat prosper și democratic în cadrul unei Europe unite. Victoria Nuland l-a informat pe președintele N. Timofti că SUA intenționează să intensifice programele de dezvoltare destinate diferitor domenii din Republica Moldova.

Cei doi oficiali au discutat pe larg despre criza politică din regiune și eforturile pe care le întreprinde comunitatea internațională pentru detensionarea situației create.

Nicolae Timofti și Victoria Nuland au făcut un schimb de păreri și despre evoluțiile din regiunea transnistreană și eficiența formatului de negocieri „5+2”.

De asemenea, cei doi oficiali s-au referit la reforma justiției și cea de descentralizare instituțională, la relația și colaborarea comercială moldo-americană la nivelul instituțiilor internaționale.

Încă o țară și-a confirmat sprijinul pentru integrarea europeană a Moldovei

Canada va sprijini Republica Moldova pe calea reformelor și cea a integrării europene. Anunțul a fost făcut de ministrul canadian de Externe, John Baird, în cadrul unui briefing susținut alături de omologul său moldovean, Natalia Gherman.

După cum au anunțat cei doi oficiali, Canada va contribui în continuare la implementarea programelor de dezvoltare a Republicii Moldova, dar și la sporierea volumului investițiilor.

„Ministrul canadian m-a asigurat de menținerea poziției Canadei în privința susținerii integrității teritoriale și suveranității Republicii Moldova. Este o manifestare de angajament din partea Canadei în susținerea procesului de reforme și a parcursului european”, a declarat Natalia Gherman.

La rîndul său, John Baird a precizat că Moldova a avansat vizibil în procesul apropierei de UE. Cei doi oficiali au mai anunțat că în viitorul apropiat va fi creat un grup bilateral de lucru în domeniul energetic.

Precizăm că, John Baird este primul oficial canadian de rang înalt care vizitează Republica Moldova. La Chișinău, J. Baird a avut întrevederi și cu premierul Iurie Leancă și președintele Parlamentului, Igor Corman.

„Minoritățile naționale din Moldova nu au de ce să se teamă de integrarea în UE. Este un spațiu multicultural”

„Minoritățile naționale din Moldova nu au de ce să se teamă de integrare, UE este un spațiu al multiculturalismului, unde fiecărui popor i se respectă drepturile”. Declarația aparține președintelui Senatului României, Călin Popescu-Tăriceanu, și a fost făcută la conferința „Republica Moldova post-Vilnius. Liberalizarea regimului de vize”.

În cadrul discuțiilor, Călin Popescu-Tăriceanu a subliniat că Republica Moldova, din punctul de vedere al proceselor instituționale și al proceselor de integrare, a devenit „țara cea mai apropiată de Uniunea Europeană”.

„Aici trebuie să remarc un element-cheie, și anume eliminarea vizelor pentru cetățenii moldoveni, alături de parafarea, la Vilnius, a Acordului de Asociere la Uniunea Europeană – sînt niște semnale extrem de puternice de deschidere către Moldova și, dacă vreți, o invitație de a continua procesul de aderare la Uniunea Europeană. În contextul geopolitic actual și a crizei din Crimeea, cred că putem, cu toții, să apreciem aceste opțiuni pe care Moldova le-a luat, care presupun o consolidare a statutului Republicii Moldova și evident posibilitatea ca ea să meargă mai departe pe drumul reformelor politice, administrative, judiciare pentru ca în final să devină parte a marii familii europene”.

Totodată, în cadrul discuțiilor, cei prezenți au subliniat că România va sprijini necondiționat Moldova. Renate Weber, reprezentant în Parlamentul European, a oferit câteva detalii mai puțin cunoscute din spatele deciziei de a înlătura vizele pentru cetățenii de peste Prut. El a precizat că propunerea a avut o majoritate absolut copleșitoare la vot atît în Comisia juridică, cît și în plenul Parlamentului European.

Europarlamentarul a mai spus că modificarea legislației este în beneficiul ambelor părți. În plus, R. Weber a ținut să precizeze că autoritățile de la Chișinău au jucat un rol important în acest context. „Modificarea legislației a fost un pas ce a încununat un efort de cîțiva ani pe care l-a făcut Republica Moldova în colaborare cu partenerii europeni. Republica Moldova a depus eforturile necesare, nu a fost un cadou făcut de Uniunea Europeană. Moldova poate conta pe sprijinul României”, a subliniat Renate Weber.

Menționăm că, țara noastră urmează să semneze, în luna mai, Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană. Autoritățile au anunțat că, ulterior, vor solicita Uniunii Europene să-i acorde Moldovei statutul de țară candidat la aderarea la spațiul comunitar.

Începe ziua cu **DREPTUL!**

◆ Flash

| Serviciul lansat de FISC care scapă contribuabilii de deplasări

FISC-ul a lansat un nou serviciu – „Contul curent al contribuabilului”, ce a fost dezvoltat cu ajutorul Guvernului SUA și care le va permite cetățenilor să acceseze online informațiile despre obligațiile lor fiscale.

Astfel, de acum înainte, contribuabilii au posibilitatea să vizualizeze online informația, care era accesibilă doar inspectorilor fiscali, fără a mai fi necesară deplasarea la oficiile fiscale teritoriale.

Agenții economici vor avea posibilitatea să genereze diferite rapoarte în cadrul contului curent care le va permite să afle situația aferentă clasificărilor bugetare, cu solduri, tranzacții, penalități istorice și penalități.

De asemenea, contul curent al contribuabilului permite compararea datelor din bilanțurile contabile ale companiilor cu cele declarate la Serviciul Fiscal de Stat.

„Contul curent vine în ajutor atât contribuabililor, cât și Serviciului Fiscal de Stat și anume mărește gradul de conformare benevolă, oferă flexibilitatea verificării conturilor online, fără deplasarea la oficiile inspectoratelor fiscale, asigură prestarea de servicii calitative, transparente și eficiente, pentru comoditatea interacțiunii dintre organul fiscal și contribuabili, în ceea ce privește evidența obligațiilor fiscale”, a declarat șeful Serviciului Fiscal de Stat, Ion Prisăcaru.

Serviciul este disponibil gratuit pe pagina web: servicii.fisc.md pentru deținătorii semnăturii electronice de autentificare sau după semnarea acordului de conectare la serviciile electronice fiscale la unul din oficiile IS „Fiscservinform” din Chișinău, Bălți sau Comrat.

| Curtea Europeană de Justiție a hotărât: Providerii de Internet pot să blocheze accesul la site-urile de torrente

Curtea Europeană de Justiție (CEJ) a hotărât, recent, că providerii de Internet din Europa pot lua decizia de a bloca accesul clienților la site-urile de piraterie, cum ar fi cele care partajează torrente.

Decizia a fost adoptată pe bază unui caz din Austria, din 2012, după ce Curtea Supremă de la Viena a cerut Curții Europene să interpreteze legea privind materialele protejate de drepturile de autor.

Atunci, providerul de Internet UPC Telekabel Wien a fost dat în judecată de o companie pentru că nu a blocat accesul la kino.to, cel mai mare site de torrente din Austria și Germania.

Deși justiția din Austria decisese că providerii de Internet pot bloca accesul la site-urile pirat, UPC Telekabel Wien s-a apărat spunând că nu are legături cu respectivele platforme și că măsura ar fi prea costisitoare.

CEJ a decis că providerii de Internet care facilitează accesul la conținut protejat de drepturi de autor, fără să aibă dreptul să facă asta, au rol de intermediar.

În concluzie, magistrații europeni au hotărât că problema poate fi tranșată de justiția din fiecare țară.

| Șomajul pe trend descendent: Moldova are oficial 63 de mii de șomeri

La sfârșitul anului trecut, rata șomajului a fost de 5,1%, fiind mai mică cu 0,5 puncte procentuale față de 2012. Numărul șomerilor înregistrați a fost de 63 de mii, potrivit datelor Biroului Național de Statistică.

Rata șomajului la bărbați a fost de 6,0%, iar la femei - de 4,1%. Disparități semnificative au fost înregistrate între medii: 6,3% - urban, față de 4,1% - rural. În rândul tinerilor (15-24 ani) rata șomajului a constituit 12,2%. În categoria de vârstă 15-29 de ani acest indicator a avut valoarea de 8,7%.

Populația ocupată a constituit 1172,8 mii de persoane, în creștere cu 2,3% față de 2012. Iar cea economic activă a constituit 41,4%, față de 40,7% în 2012.

Raportul de dependență economică, exprimat prin numărul persoanelor neocupate (inactive sau în șomaj) ce revin la 1000 de persoane ocupate a fost de 2035% (2104% în 2012).

| Moldovenii vor putea obține vize pentru Marea Britanie la un Centru specializat

Începând cu întâi aprilie, moldovenii care vor dori să obțină viză pentru Marea Britanie și Irlanda de Nord, o vor putea face la Centrul de solicitare a vizelor, deschis la Chișinău, de Guvernul britanic. Astfel, dosarul pentru obținerea unei vize va fi recepționat de Centrul de vize și nu de Ambasada britanică de la Chișinău, așa cum se obișnuia anterior.

De asemenea, Centrul va colecta datele biometrice, va presta servicii de curierat și va facilita interviul cu aplicanții. Centrul va mai avea rolul de a organiza logistic activitatea ce ține de eliberarea vizelor, însă decizia privind acceptul sau refuzul acordării vizelor va aparține, ca și pînă acum, Ambasadei britanice de la Varșovia.

Totodată, adițional taxei consulare pentru viză, se va percepe o taxă pentru serviciile prestate de 59 de lire sterline, echivalentul a 72 de euro. Programarea la Centrul de solicitare a vizelor va fi posibilă odată cu achitarea taxei respective.

Ambasadorul Statelor Unite la Chișinău oferă soluții de eficientizare a luptei cu corupția

Condamnarea-lăcuinșoarea a funcționarilor corupți ar conduce nemijlocit la diminuarea fenomenului corupției. Declarația aparține ambasadorului SUA în Republica Moldova William Moser și a fost lansată în cadrul unei emisiuni televizate.

„Știu că există câteva dosare intentate pentru acțiuni de corupție a unor judecători și procurori. Finalizarea acestor dosare cu condamnări reale la privarea de libertate ar forma un precedent pentru Republica Moldova”, a spus W. Moser.

Diplomatul a făcut o analogie cu Statele Unite, unde pe parcursul a 20 de ani au fost pedepsiți cu închisoarea peste 25 de mii de funcționari corupți,

înșă nu a auzit ca vreun funcționar de rang înalt din Moldova să facă pușcărie pentru acțiuni de corupție, deși se afir-

după implementarea pachetelor de legi anticorupție.

mă peste tot că țara este afectată de corupție.

În opinia oficialului, o altă armă eficientă în combaterea corupției ar fi implicarea activă a cetățenilor: Dacă cetățenii vor o guvernare sau o justiție mai bună, trebuie să se implice activ și o vor avea. Oamenii trebuie să scrie plîngerii pe acțiunile ilegale ale funcționarilor și să insiste asupra rezolvării lor.

Șeful diplomației americane la Chișinău a apreciat pozitiv experiența României la capitolul combaterea corupției, unde pe parcursul a 15 ani a fost format un sistem eficient care a început să dea roade. El a adăugat că așteaptă același lucru și în cazul Republicii Moldova

Statistica și gestiunea dosarelor privind evenimentele din aprilie 2009

În urma instrumentării cauzelor penale în privința persoanelor care au participat activ la dezordini în masă, însoțite de devastarea sediilor

edificiilor puterii centrale ale Republicii Moldova – Președinția și Parlamentul (art.285 CP), la comiterea actelor de huliganism (art.287 CP), la sustrageri deschise a bunurilor din aceste edificii – jafuri (art.187 CP) au fost:

- pornite - 102 cauze penale din această categorie;
- expediate în judecată - 31 cauze penale în privința a 43 de persoane;
- De asemenea:
- urmărirea penală a fost suspendată în 3 cauze penale în privința a 6 persoane care se eschivează de la organul de urmărirea penală (4 dintre care sînt minori);
- urmărirea penală a fost încetată în 68 de cauze penale în privința a 178 persoane, inclusiv pe motiv de împăcare a învinuiților cu repre-

zentanții statului.

Pentru comiterea infracțiunilor de dezordini în masă și jafuri, instanțele de judecată au pronunțat 18 sentințe

comise după evenimentele din aprilie 2009.

Astfel, au fost înregistrate și examinate, în special de Procuratura Militară Chișinău și Procuratura Chișinău, 108 sesizări cu privire la infracțiuni. În 31 de cazuri procurorii s-au autosesizat.

Din numărul total al plîngerilor:

- în 71 de cazuri au fost pornite cauze penale (42 - tortură, 19 - exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, 10 - alte categorii de infracțiuni);
- 28 de dosare în privința a 47 de colaboratori de poliție au fost finalizate și expediate în judecată;
- procurorii au solicitat și, ca urmare, au fost suspendați provizoriu din funcție 14 colaboratori ai MAI, iar la moment, această măsură procesuală de constrîngere a rămas a fi aplicată doar în privința a 9 învinuiți, deoarece la contestarea aplicării

acesteia, instanțele de judecată au satisfăcut plîngerile a 5 polițiști;

– în restul cazurilor, urmărirea penală fie a fost încetată din lipsa elementelor constitutive ale infracțiunilor, fie a fost suspendată pe motiv că nu a fost posibil de stabilit identitatea persoanelor care au acționat ilegal, fiind cu cagule pe cap.

În rezultatul examinării acestor categorii de infracțiuni, instanțele de judecată:

- au condamnat 29 de polițiști;
- au achitat 34 de polițiști;
- au încetat procesul penal în privința a 4 polițiști.

În prezent, pe rolul instanțelor de fond se află la examinare 4 cauze penale în privința a 6 polițiști, în instanțele de apel - 7 cauze în privința a 12 persoane și în instanța de recurs - 5 cauze penale în privința a 9 polițiști.

E de precizat că, printre dosarele aflate în examinarea instanțelor de judecată se află cauzele penale vizînd acțiunile ilegale ale unor persoane cu funcții de răspundere și colaboratori ai organelor de drept.

în privința a 27 de persoane, și anume:

- condamnări în 8 cauze penale în privința a 13 persoane;
- achitări - 1 cauză penală în privința unei persoane;
- a fost încetat procesul penal în 9 cazuri în privința a 13 persoane.

Procurorii cercetează și infracțiunile săvîrșite de reprezentanții autorităților publice contra protestatarilor și altor persoane, catalogate ca exces de putere, tortură etc.,

Nu ți-ai făcut publice veniturile pentru anul 2013?

Vezi ce amenzi vei primi pentru asta

Contribuabilii care nu și-au onorat obligațiile fiscale față de bugetul de stat sînt pasibili de penalități în mărime de 0,02% din suma datorată, pentru fiecare zi de întârziere. Șefa Direcției Administrare a Impozitelor Directe la Inspectoratul Fiscal Principal de Stat (IFPS), Veronica Vragalev, a precizat că penalitățile cresc în continuu, pînă la stingerea datoriei.

Persoanele care au depus în termenele prevăzute declarația pe venit pentru anul precedent, dar nu au reușit să achite datoriile pînă la 31 martie, urmează să se adreseze la oficiile teritoriale ale Serviciului Fiscal de Stat (SFS) pentru a li se recalcula plățile, care să includă și penalitățile pentru întârziere. Banca de Economii nu calculează aceste penalități, iar dacă nu sînt plătite, ele continuă să crească.

Contribuabilii care au admis ne-reguli la depunerea declarației sau au depus-o cu întârziere riscă amenzi de 200 de lei. Dacă declarația pe venit nu a fost prezentată deloc se aplică amendă în mărime de 1000 de lei.

Începînd cu anul curent, declarațiile pot fi depuse la orice oficiu teritorial al SFS. Însă, datoriile pentru anii trecuți și penalitățile pot fi calculate doar la oficiul unde contribuabilul își are viza de reședință.

Pirkka Tapiola: Noi am salutat pașii întreprinși în vederea reformării sectorului justiției și în domeniul luptei împotriva corupției

Delegația Uniunii Europene la Chișinău a făcut public, recent, „Raportul de Progres al Republicii Moldova în cadrul Politicii Europene de Vecinătate pentru anul 2013”.

Prezentând raportul, Pirkka Tapiola, șeful Delegației UE în țara noastră, a subliniat: Voi încerca, în cadrul raportului, să compar cu ceilalți ani, să scot în evidență părțile pozitive și cele negative. A fost un an important. Am parafat Acordul de Asociere la Vilnius. A fost un an fructuos, deoarece am aprobat regimul liberalizat de vize pentru cetățenii Republicii Moldova. O serie din scopuri merită a fi menționate. Reformele din domeniul juridic și lupta cu corupția. Pachetul de legi care a fost aprobat de către Parlamentul Republicii Moldova cu scopul de a opri corupția. Sînt cîțiva pași buni, dar sînt doar niște pași.

Totodată, oficialul a declarat că UE își dorește să semneze cît mai repede Acordul de Asociere cu R. Moldova, dar are nevoie de timp pentru a finaliza toate procedurile tehnice, termenul limită fiind luna iunie curent.

„Constituția spune că Acordul trebuie semnat de fiecare stat în parte, membru al UE, în limba oficială a statului, de aceea durează traducerea documentului. UE așteaptă cu nerăbdare să semneze Acordul și eu vreau

cît mai repede să-mi văd rezultatele muncii. Termenul preconizat este luna iunie. Ar putea avea loc și mai devreme, în luna mai, dar oricum la bază avem termenul anunțat anterior”, a declarat

Pirkka Tapiola, menționînd că procesul a fost urgentat din cauza evenimentelor care au loc în regiune, dar și datorită faptului că autoritățile și-au finalizat munca în timp record. „Este o legătură cu evenimentele din Ucraina, dar avem și o claritate că am îndeplinit toate procedurile. Nu este o grabă. În asemenea situații, cînd sînt presiuni din alte părți, noi transmitem semnale clare că ne susținem partenerii”, a precizat sursa citată.

Făcînd referire la perspectiva de aderare a Republicii Moldova la Uniunea

Europeană, ambasadorul a evitat să menționeze anumite termene, spunînd că ceea ce contează cel mai mult este ce întreprind țările în promovarea reformelor. „Moldova trebuie să preia o parte foarte

mare a legislației UE. Aici ne referim la standardizare, concurență, transparență, chestii fundamentale care există în cadrul UE. Atunci cînd faceți acest lucru, ajungeți mai aproape de UE”, a punctat șeful Delegației Uniunii Europene la Chișinău.

La capitolul progrese în justiție, mai concret vorbind, au fost apreciate încercările reformării sistemului vizat și pașii întreprinși în combaterea corupției, adoptarea pachetului legislativ privind înăsprirea răspunderii disciplinare a judecătorilor și pachetul de legi anticorupție.

„Noi am salutat pașii întreprinși în vederea reformării sectorului justiției și în domeniul luptei împotriva corupției. Parlamentul a adoptat, în octombrie 2013, un pachet legislativ care abordează responsabilitatea disciplinară a judecătorilor și corupția în sectorul justiției. Acesta a fost un pas pozitiv, un pachet de măsuri anticorupție la fel a fost adoptat, ceea ce a prevăzut sancțiuni mai dure pentru mituire, penalități sau sancțiuni pentru sentințele de executare. Aceștia sînt pași foarte buni, dar mai sînt încă mulți pași care urmează a fi făcuți”, a declarat P. Tapiola.

Și dacă „Raportul de Progres al Republicii Moldova în cadrul Politicii Europene de Vecinătate, 2013” denotă că țara noastră a înregistrat anumite progrese, sînt capitole la care mai avem de lucrat.

În context, șeful Delegației Uniunii Europene a venit și cu un șir de recomandări pentru autoritățile din țara noastră. Acestea vizează accelerarea reformelor din justiție și sistemele de aplicare a legii, consolidarea sistemului de protecție a drepturilor omului și a libertăților fundamentale, inclusiv prin finalizarea reformei instituției avocatului poporului, prevenirea reaparității blocajelor instituționale prin revizuirea Constituției, adoptarea unei legi privind finanțarea partidelor politice, continuarea

procesului de armonizare a legislației la acquis-ul comunitar, implementarea Acordului de Asociere și accelerarea reformei administrației publice, asigurarea libertății și pluralismul mass-media prin adoptarea unor reguli care să crească transparența privind proprietarii media, continuarea reformei sistemului educațional, oferirea unei transparențe mai mari a procesului de privatizare și achizițiilor publice.

Încă o recomandare ar fi ca guvernarea să intensifice lupta împotriva corupției la toate nivelurile, în special prin asigurarea funcționării depline și independentei CNA.

De asemenea, P. Tapiola a remarcat că se dorește o îmbunătățire a mediului de afaceri și investițional, și „să lucrăm în vederea majorării competitivității economiei Republicii Moldova, în special dezvoltînd reglementări de o calitate mai înaltă și implementînd aceste reglementări într-un mod foarte transparent. Noi sperăm să vedem pași adiționali întreprinși privind implementarea reformelor sectoriale și armonizarea cu legislația europeană. Este foarte important în acest proces de implementare a Acordului de Asociere, inclusiv Acordul privind Zona de Comerț Liber. În special, am dori să vedem implementarea continuă a reformelor în sec-

torul energetic, diversificarea resurselor energetice”.

O altă recomandare rezidă în neschimbarea legislației electorale în același an în care urmează să aibă loc alegeri. „Nu se schimbă regulile în timpul jocului, pentru că o parte câștigă și alta nu. Devierea de la principiile de bază va însemna că UE nu va mai fi UE”, a spus ambasadorul.

Șeful Misiunii UE s-a referit și la conflictul transnistrean, care conform spuselor sale, necesită o angajare activă a autorităților de la Chișinău și de la Tiraspol.

Potrivit lui Pirkka Tapiola, anul trecut țara noastră a înregistrat cele mai mici progrese la capitolul rezolvarea conflictului transnistrean. Șeful Delegației UE la Chișinău a spus că frecvența contactelor în formatul „5+2” a fost menținută, dar au lipsit progresele concrete în direcția unei soluționări politice.

UE își dorește în vecinătatea sa țări bine guvernate, țări care au sisteme democratice consolidate, care investesc mult în ordinea de drept, în instituții, a conchis diplomatul.

Precizăm că, Delegația Uniunii Europene prezintă anual raportul de progres al țării noastre. Documentul conține analize referitoare la reformele democratice, precum și recomandări pentru anul următor.

Cor. Dreptul

„Promo-LEX” propune sancționarea persoanelor care susțin regimul separatist

Autoritățile de la Chișinău dețin pîrghiile necesare pentru a audia și chiar a sancționa persoanele care se fac vinovate de încălcarea drepturilor cetățenilor din regiunea transnistreană, dar preferă să nu se implice. Ca rezultat, tot mai multe persoane au de suferit, regimul de la Tiraspol le confiscă proprietățile și afacerile. De această părere, care a fost exprimată în cadrul unei conferințe de presă, este avocatul asociației neguvernamentale „Promo-LEX”, Pavel Postică. Sursa citată și-a argumentat poziția prin faptul că în urmă cu aproximativ un an de zile a înaintat organelor abilitate o listă cu numele anumitor persoane care se fac vinovate de încălcarea drepturilor omului din transnistria și care pot fi audiate, deoarece locuiesc în partea dreaptă a Nistrului, dar nu a primit nici un răspuns.

Juristul consideră că există o serie de sancțiuni care ar putea fi aplicate de către autoritățile de la Chișinău persoanelor ce susțin regimul separatist din stînga Nistrului, im-

punînd prin aceasta respectarea drepturilor moldovenilor din regiunea respectivă. Aceste sancțiuni nu fac parte din categoria celor radicale, cum ar fi cele militare, ci este vorba de niște restricții economice, de exemplu.

Sancțiunile economice au efecte și pot

forța Tiraspolul să acționeze cum va solicita Chișinăul. E nevoie de mai mult efort pentru a proteja cetățenii, consideră Pavel Postică. În opinia sa, o idee bună ar fi și organizarea unei monitorizări internaționale în regiune.

Cor. Dreptul

Planul Național de Acțiuni în domeniul Drepturilor Omului a fost implementat în proporție de 86%

Recent, Ministerul Justiției, responsabil de secretariatul Comisiei pentru implementarea Planului Național de Acțiuni în domeniul Drepturilor Omului 2011-2014 (PNADO), a prezentat datele activităților pe acest segment.

Astfel, potrivit instituției vizate, acțiunile prevăzute în PNADO pe anii 2011-2014 au fost realizate în proporție de 86 la sută, restul, 48 de activități urmînd să fie realizate în acest an.

Responsabilii de implementarea PNADO 2011-2014 au remarcat un progres considerabil în conlucrarea cu autoritățile publice locale de nivelul I și II. Potrivit lor, anul trecut s-a dublat numărul consiliilor raionale/municipale care au prezentat informații privind gradul de implementare a PNADO. Dacă în 2012, doar 10 consilii au raportat acțiunile întreprinse la capitolul respectarea drepturilor omului, în 2013 numărul acestora a fost de 20.

Raportul privind implementarea PNADO pentru anul 2013 a fost supus dezbatelor publice și a fost analizat în cadrul ședinței Comisiei responsabile, din 25 martie. În urma discuțiilor, s-a constatat că este necesară revizuirea activităților prevăzute în PNADO pentru acest an. Totodată, s-a reiterat importanța evaluării impactului pe care l-a avut implementarea PNADO 2005-2008 și a PNADO 2011-2014 asupra situației respectării și promovării drepturilor omului în

Republica Moldova, dar și necesitatea elaborării unui nou Plan de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2015-2018, informează Ministerul Justiției.

Astfel, printre cele mai importante măsuri întreprinse în anul 2013, în domeniu, se numără: elaborarea proiectului de Ghid metodologic privind desfășurarea procesului de monitorizare a PNADO 2011-2014, în cadrul autorităților publice locale; optimizarea mecanismului de monitorizare și evaluare a gradului de realizare a obiectivelor propuse în PNADO 2011-2014, atât la nivel central, cît și local; acordarea asistenței necesare autorităților publice centrale și locale la elaborarea unor rapoarte consolidate; îmbunătățirea mecanismului de estimare și planificare financiară în cadrul autorităților publice centrale și locale, pentru asigurarea cu banii necesari la implementarea acțiunilor planificate.

E de menționat că, PNADO 2011-2014 este un act de politici publice aprobat prin Hotărîrea Parlamentului nr. 90, din 12.05.2011. Documentul vine să asigure implementarea unei politici unice în domeniul drepturilor omului de către instituțiile statului în colaborare cu reprezentanții societății civile.

Scopul PNADO este de a remedia situația în domeniul drepturilor omului prin identificarea problemelor și formularea continuă a priorităților, se mai menționează în informația Ministerului Justiției.

L.D.

Aspecte teoretice privind funcțiile clauzei penale

Din punct de vedere teoretic, funcțiile unei instituții juridice nu reies doar dintr-o prevedere legală, deoarece fiind rezultatul unui proces de abstractizare, funcția presupune luarea în considerare a unui ansamblu de dispoziții normative. Cu toate acestea, în privința clauzei penale, funcțiile ei se pot determina chiar din cuprinsul art.624 Cod civil, potrivit căruia clauza penală este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun. Sistematizând încărcătura semantică a acestei definiții legale, constatăm că, clauza penală este o instituție multifuncțională, principalele funcții ale clauzei penale fiind: funcția de garanție, funcția de evaluare, funcția de sancționare și funcția de stimulare.

În primul rând, prin clauză penală, o persoană, numită debitor, dă „asigurare” creditorului că în cazul neexecutării obligației, acesta se angajează să-i remită o sumă de bani sau un alt bun. Din această exprimare a legiuitorului rezultă cu claritate *funcția de garanție* a clauzei penale în cadrul raporturilor contractuale. Termenul de garanție trebuie înțeles în sensul cel mai cuprinzător, incluzându-se toate mijloacele juridice pe care le are la îndemână creditorul în vederea executării obligațiilor de către debitor. Atragem atenția că această interpretare este singura posibilă, deoarece, de *lege lata*, clauza penală nu conferă creditorului o garanție specială asupra bunurilor debitorului. Totodată, funcția de garanție se exprimă mai pronunțat în situația în care mărimea penalității este stabilită în mod corespunzător, adică într-o sumă de bani care este cel puțin egală cu despăgubirile pe care debitorul ar fi obligat să le plătească în lipsa unei clauze penale.

În pofida faptului, funcția de asigurare pe care o realizează clauza penală se întemeiază pe ideea că,

prin stipularea ei în contract creditorul urmărește, de fapt, executarea obligației principale, acesta fiind scopul *a priori*, deoarece obținerea obiectului clauzei penale rămâne doar subsidiară.

Volens nolens, funcția de asigurare a executării obligațiilor contractuale este conjugată cu cea de *mobilizare* a debitorului, mai ales când plata penalității ar părea pentru el mai oneroasă decât plata pentru despăgubirile cauzate prin neexecutare, executare necorespunzătoare sau tardivă a obligațiilor. Această funcție este condiționată de raportul dintre cuantumul clauzei penale și

cel al despăgubirilor, având valență juridică atîta vreme cît nu s-a ajuns la neexecutare. În ipoteza executării, utilitatea ei constă în ideea că, fiind determinată anticipat, facilitează reparațiunea prejudiciului cauzat creditorului în urma neexecutării sau executării defectuoase, creditorul fiind scutit de dovada existenței probei și cu atît mai puțin a întinderii ei. Autorii autohtoni mai numesc această funcție *stimulatorie*, ea fiind inspirată din doctrina franceză și cea belgiană, dar fiind identică după importanță și caractere cu ceea ce am menționat mai sus. Astfel, prin ea debitorul este ținut la o conduită corectă, exprimată prin bună credință. Făcînd din plata penalității o consecință inevitabilă a încălcării obligațiilor contractuale, clauza penală își exprimă rolul său stimulator, de mobilizare, determinînd părțile la executarea reală a contractului. Plus la aceasta, funcția de mobilizare la executarea clauzei penale se

poate concretiza în stabilirea unor penalități progresive în cazul întîzierii în executare.

În al treilea rînd, clauza penală îndeplinește o *funcție sancționatoare*. Fiind un mijloc de stabilire anticipată a răspunderii contractuale, clauza penală are și un rol sancționator. Această funcție se evidențiază în cazul în care obiec-

persistă în fiecare clauză penală, întîrucît ea poate fi încasată indiferent de producerea și întînderea prejudiciului. Contrar acestei opinii, un alt emerit civilist rus, Malein N.S. este de părerea că, caracterul sancționator al clauzei penale se evidențiază la superlativ în cazul clauzei penale punitive, deoarece părțile stabilesc o penalitate peste volumul prejudiciului, sau ce este mai evident, caracterul sancționator al clauzei penale se atestă atunci cînd neexecutarea nu a atras după sine producerea unui prejudiciu și atunci debitorul achită penalitatea doar în baza a ceea ce s-a obligat prin contract (*pac-*

ta sunt servanda).

Abordînd instituția clauzei penale, trebuie să specificăm o altă funcție importantă, și anume cea de *evaluare*. Caracterul evaluator se desprinde din prevederile Codului civil, art.624 alin.(1) și se exprimă la capitolul de evaluare anticipată a prejudiciului. De aceea funcția de evaluare este cu atît mai efectivă, cu cît penalitatea convențională corespunde întînderii prejudiciului. Astfel, prejudiciul care urmează a fi reparat (*eventus domni*), dacă el s-a produs sau va fi reparat în viitor de către debitor, dacă nu-și va executa obligațiile contractuale asigurate prin clauză penală, trebuie să cuprindă atît pierderea efectivă (*damnum emergens*), cît și cîștigul nerealizat pe care l-ar fi putut realiza creditorul în situația în care debitorul și-ar fi executat obligațiile (*lucrum cessans*). Temeiul legal al principiului reparării integrale a prejudiciului este art.14 Cod civil,

Principiul reparării integrale a prejudiciului implică repararea tuturor pagubelor care sînt consecință directă și necesară a faptei cauzatoare de prejudiciu, adică a neexecutării contractului. Anume la acest capitol important este previzibilitatea de care trebuie să dispună părțile în momentul inserării clauzei penale. Însă, trebuie de luat în calcul că, clauza penală în sistemul nostru de drept prezintă un mijloc de garantare a executării obligațiilor și nu o răspundere contractuală pentru neexecutarea lor, ceea ce face posibil de evaluat prejudiciul doar după producerea lui, caracter ce nu este specific naturii juridice a clauzei penale.

Ion ȘLICARI,
student, anul IV,
Facultatea de Drept, USM

tul clauzei penale are o valoare mai mare decît cuantumul prejudiciului suportat de creditor și mai cu seamă, în cazul cînd prejudiciul lipsește complet. În ultima situație, plata penalității are rolul de pedeapsă pentru simplul fapt al neexecutării obligației și apare ca o adevărată amendă civilă, adică dintr-un mijloc de prevenire ea devine un mijloc represiv, o sancțiune. De aceea, în scop cominatoriu, părțile pot conveni asupra unei clauze penale mai mari decît prejudiciul, acest fapt fiind permis de legiuitor prin art.624 alin.(4) Cod civil, care prevede că părțile pot conveni asupra unei clauze penale mai mari decît prejudiciul. Totuși, în literatura de specialitate rusă, se vehiculează ideea, precum că funcția de sancțiune a clauzei penale este mai degrabă o varietate a funcției de garanție și nu poartă anumite inconveniente de ordin autonom. Astfel, Gongalo B.M. menționează că funcția sancționatoare

Noi reguli pentru sesiunea din 2014 a examenelor de BAC

În acest an, toate examenele din centrele de bacalaureat vor fi supravegheate video, la fel ca în anul trecut. Potrivit viceministrului Educației, Igor Grosu, vor fi introduse noi reguli care vor completa măsurile antifraudă și anticopiat lansate în anul precedent.

Astfel, conform prevederilor Metodologiei de desfășurare a sesiunii de examen, dacă un candidat va fi surprins copiind sau avînd asupra sa materiale interzise ori va încerca să transmită soluții cu privire la rezolvarea subiectelor, îi vor fi anulate notele la toate probele, nu doar la cea la care a fost comisă fraudă.

Elevul va avea posibilitatea să susțină examenul de bacalaureat abia în sesiunea din anul următor. „Această acțiune își propune să descurajeze copierea și astfel, să creeze condiții egale pentru candidații care doresc să participe la o evaluare obiectivă. Pe această cale, îndemnăm toți candidații să se pregătească te-

meinic pentru bacalaureat și să se bazeze pe cunoștințele și competențele acumulate, pentru că, în caz contrar, riscă să piardă un an”, a precizat I. Grosu.

O altă noutate, prevăzută în metodologie, este că Ministerul Educației va avea posibilitatea să retragă diploma de bacalaureat dacă ulterior (prin consultarea înregistrărilor video) va constata că un elev a fraudat examenul. „Vom prezenta probele respective în instanțele de judecată și vom insista ca acestea să dispună retragerea diplomelor obținute prin înșelăciune”, a adăugat sursa citată.

Un alt element de noutate este că elevii care vor fi suspectați că au intrat în sala de examen cu materiale interzise vor fi verificați cu detectorul de metale. „Subliniez că această măsură nu va fi aplicată asupra tuturor candidaților, ci doar asupra celor care vor încerca să trișeze. Controlul cu detectorul de metale va fi efectuat într-

un mod discret, astfel ca să nu distragă atenția candidaților în timpul examenelor”, a subliniat I. Grosu.

Totodată, pe lîngă declarația prin care dă asigurări că nu are materiale interzise asupra sa, fiecare elev va semna o declarație, precum că este informat despre faptul că ar putea fi verificat cu detectorul de metale. În cazul în care aparatul semnaleză prezența unui obiect metalic, elevul va trebui să demonstreze că nu are nimic asupra sa. În caz contrar, lucrarea de bacalaureat va fi anulată, iar candidatul va trebui să părăsească sala de examen.

În sesiunea din 2014 a examenelor de BAC va fi mărit numărul asistenților din centrele de bacalaureat. „De asemenea, ne propunem o dublare a retribuției profesorilor implicați în evaluarea testelor, reducînd numărul de lucrări pe care va trebui să le verifice un evaluator într-o oră, de la 4 - la 2 lucrări pe oră. În timpul cel mai apropiat, vom opera modificări în hotărîrea de guvern care vizează acest exercițiu.

La fel, sursa a precizat că, din testele personalizate ale elevilor nimeni nu poate prelua informație sub nici o formă. Testele examenelor vor fi făcute publice doar după ce vor fi anunțate rezultatele.

Începînd cu 1 aprilie, pescuitul este interzis pentru 90 de zile

De pe 1 aprilie pînă pe 30 iunie inclusiv, în Moldova, este interzis pescuitul industrial, sportiv și de amator, în bazinele acvatice piscicole naturale.

Astfel, nu se va putea pescui în riul Prut, de la frontiera de Nord a Republicii Moldova cu Ucraina, pînă la satul Tețcani, în lacul de acumulare Costești-Stîncă, în riul Prut, pe sectorul de la barajul nodului hidrotehnic Costești-Stîncă, pînă la satul Giurgiulești, și în bălțile Manta.

Interdicția se va aplica și în bazinul fluviului Nistru, în Nistru – pe sectorul de la satul Naslavcea pînă la orașul Camenca, în lacul de acumulare Dubăsari și în fluviul Nistru – pe sectorul de la barajul Centralei Hidroelectrice

Dubăsari pînă la satul Palanca și în brațul Turunciu.

Permisul pentru pescuit se eliberează de către Serviciul Piscicol. Pentru o zi, acesta costă 30 de lei, iar pentru un an 300 de lei. Pen-

sionarii plătesc 15 lei pentru un permis de o zi și 150 de lei pentru un permis de un an. Cei care au pensia mai mică decît mărimea coșului minim de consum vor achita doi lei pentru o zi și 30 de lei pentru un an.

Minorii Penitenciarului nr. 10 din Goian au primit cărți și echipament sportiv din partea Guvernului României

Minorii de la Penitenciarul nr. 10 din Goian au primit, recent, din partea Departamentului Relații cu Românii de Pretutindeni al Guvernului României, circa 600 de cărți, iar Federația

Justiției, Vladimir Grosu, a mulțumit oficialilor români pentru interesul pe care îl manifestă față de Ministerul Justiției, în special pentru Departamentul Instituțiilor Penitenciare. „Nu este

Delegația română a dat asigurări că va continua să facă donații ori de câte ori va fi necesar. „Sperăm că aceste cărți, printre care dicționare și manuale, le vor oferi copiilor posibilitatea de a fi permanent în contact cu educația și cultura. Este foarte important să ne gândim la ei, la fel cum ne gândim la ceilalți copii. Trebuie să-i ajutăm, să-i pregătim să se poată adapta în societate atunci când vor ieși din penitenciar”, a afirmat ministrul delegat pentru românii de pretutindeni.

La rândul său, ambasadorul României la Chișinău, Marius Lazurca, a declarat că acesta este al doilea lot de carte donat de statul român Penitenciarului din Goian.

Directorul Penitenciarului nr. 10 din Goian, Liuba Jignea, a mulțumit oaspeților pentru donația făcută, menționând: „Cărțile vin să completeze biblioteca penitenciarului. Copiii chiar citesc și vor fi entuziasmați când vor vedea dicționarele și operele marilor scriitori.

În total, în biblioteca penitenciarului din Goian au ajuns peste 600 de cărți, CD-uri cu desene animate și filme, șapte mingi de fotbal și volei, și îmbrăcăminte sportivă.

În prezent, în Penitenciarul nr. 10 din Goian își ispășesc pedeapsa 25 de minori.

L.D

Română de Fotbal le-a oferit echipament sportiv.

Potrivit informației Ministerului Justiției, darurile au fost aduse de către ministrul delegat pentru românii de pretutindeni, Bogdan Stanoevici, prin intermediul Ambasadei României la Chișinău.

În alocațiunea sa, viceministrul

pentru prima dată când colegii din România vin cu asemenea ajutoare și vă sîntem recunoscători. Credem că aceste cărți vor contribui la educarea corectă a copiilor care, cu părere de rău, stau în detenție. Cu echipamentul sportiv și mingile de fotbal și volei ei își vor putea petrece frumos timpul liber”, a spus viceministrul Vladimir Grosu.

Șoferii sînt obligați să își testeze tehnic microbuzele: Mașinile care nu vor fi testate, vor fi scoase de pe linie

Prima etapă de testare tehnică a microbuzelor care circulă pe liniile municipale de transport public a început la 1 aprilie și se va încheia pe 12 aprilie.

Unitățile de transport vor fi supuse verificării tehnice în conformitate cu regulile de testare a autovehiculelor și a remorcilor acestora. Testarea tehnică se va efectua la stațiile de testare din Chișinău, autorizate de Ministerul Transportu-

rilor și Infrastructurii Drumurilor.

Microbuzele care nu vor trece testarea tehnică, vor fi scoase de pe linie. De asemenea, agenții economici vor fi lipsiți de dreptul de a presta servicii de transport de călători, în cazul în care nu vor susține testarea tehnică în perioada stabilită sau dacă unitățile de transport pe care le dețin nu corespund cerințelor tehnice.

Rusia elimină cotele de muncitori străini care pot fi angajați, inclusiv moldoveni

Federația Rusă elimină cotele de muncitori străini care pot fi angajați de către oamenii de afaceri din țară. Această prevedere se referă la toți migranții care vin din statele cu regim fără viză cu Rusia, inclusiv din Moldova.

Potrivit versiunii electronice a publicației „Izvestia”, oamenii de afaceri din Rusia vor putea angaja atîta migranți cîți își vor permite, în baza unei singure patente. Costul minim al căreia este de 1,5 mii ruble rusești. O patentă va fi valabilă doar pentru regiunea în care a fost procurată. În regiunile în care necesitatea de forță de muncă nu este înaltă, patenta va costa mai mult.

Angajatorii ruși au comunicat autorităților că sistemul de impunere a unor cote pentru angajarea cetățenilor străini este inefficient. Pînă la decizia de anulare a cotelor, pentru a angaja un specialist, patronii erau nevoiți să depună o cerere cu un an înainte și să informeze organele abilitate ori de câte ori îi acorda angajatului concediu de odihnă sau cînd renunța la serviciile acestuia.

Potrivit datelor oficiale, în martie 2014, în Rusia se aflau 10,6 milioane de muncitori străini, cei mai mulți fiind din Uzbekistan, Tadjikistan, Kazahstan și Kirgîzstan. Potrivit autorităților de la Chișinău, în Rusia lucrează peste 200 de mii de cetățeni moldoveni.

Șapte angajați ai Penitenciarului nr.5 din Cahul vor fi judecați pentru tortură și tratament inuman și degradant

Șapte angajați ai Penitenciarului nr.5 din Cahul, al Departamentului Instituțiilor Penitenciare (DIP), vor compărea în fața magistraților fiind acuzați de tortură și tratament inuman și degradant. Procuratura militară Cahul a terminat urmărirea penală în privința învinuților și a trimis cauza penală spre examinare Judecătoria Militare din municipiul Chișinău.

Despre asta a anunțat Serviciul de presă al Procuraturii Generale.

Astfel, pe banca acuzaților vor compărea: șeful Penitenciarului nr.5, șeful Serviciului supraveghere, șeful Serviciului securitate al închisorii, doi ofițeri de supraveghere și doi gardieni ai instituției.

Potrivit faptelor constatate de procurori, în intervalul 2010-2012, angajații Penitenciarului nr.5 din Cahul au torturat 3 deținuți ai închisorii, dintre care doi erau minori.

Despre maltrătarile la care au fost supuși deținuții, procurorii au aflat de la tatăl unuia dintre minorii torturați. Pe acest caz, Procuratura Militară Cahul a demarat investigații și a inițiat o cauză penală, documentînd mai multe episoade de torturare a deținuților de către respectivii angajați ai DIP. Pretextele pentru care deținuții au fost maltratați erau diferite, fie pentru că s-ar fi exprimat cu cuvinte necenzurate în adresa

lor, fie pentru că ar fi perforat peretele celulei.

Aflînd despre plîngerea depusă la Procuratură, șeful Penitenciarului nr.5 a amenințat deținuții cu răfuială fizică, crearea problemelor din partea condamnaților și administrației penitenciarului, cerîndu-le retragerea denunțului privind abuzurile la care au fost supuși și schimbarea mărturiilor depuse anterior.

În cadrul acțiunilor de urmărire penală, procurorii au dispus transferarea celor trei deținuți, care au avut de suferit de pe urma abuzurilor administrației închisorii, în alte

penitenciare pentru ispășirea pedepselor.

În acțiunile angajaților Penitenciarului nr.5, procurorii au constat comiterea infracțiunilor de tortură, tratamente inumane și degradante, pentru care, Codul penal prevede pînă la 10 ani de detenție, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

Un grup de studenți italieni au făcut o vizită de studiu la penitenciarele din Moldova

Un grup de studenți ai facultății de drept, din cadrul unei universități din Italia, au efectuat o vizită de studiu la Penitenciarele nr.10, Goian și nr.15, Cricova.

Obiectivul de bază al vizitei a fost însușirea cunoștințelor practice în domeniul recunoașterii și executării hotărîrilor judecătorești, în vederea promovării exercitării unui spirit

civic responsabil, dar și de a familiariza tinerii din Italia cu particularitățile sistemului penitenciar din Moldova.

În cadrul vizitei, studenții au aflat despre modul de viață din penitenciar, condițiile de detenție, programul zilnic al deținuților, dar și

activitățile specifice desfășurate de angajații Serviciului activitate educativă, psihologică și asistență socială.

Oaspeții au avut posibilitatea să cunoască aspectele mediului penitenciar prin

prisma dispozițiilor care reglementează executarea pedepselor, drepturile și obligațiile persoanelor private de libertate. Aceștia au vizitat și camerele de deținere, curțile de plimbare, bibliotecile și bisericile penitenciarelor.

● La solicitarea cititorilor

Eliberarea pașaportului cetățeanului Republicii Moldova

Pașaportul cetățeanului Republicii Moldova se eliberează, la cerere, cetățenilor Republicii Moldova care întrunesc condițiile prevăzute de legislația națională în vigoare și nu se află în una dintre situațiile de suspendare a dreptului la libera circulație în străinătate.

Valabilitatea pașaportului este stabilită, după cum urmează:

1) pentru copiii cu vîrsta sub 7 ani - pe un termen de 4 ani;

2) pentru cetățenii cu vîrsta de peste 7 ani - pe un termen de 7 ani;

3) pentru cetățenii, ale căror amprente digitale temporare nu pot fi prelevate - pe un termen de 12 luni.

Cererea pentru eliberarea pașaportului se depune de solicitant, în țară, la subdivi-

ziunile în Republica Moldova. Buletinul de identitate provizoriu și pașaportul de tip sovietic (modelul 1974) trebuie să fie însoțite de certificatele de stare civilă. În cazul actului de identitate de uz intern nevalabil sau în lipsa acestuia, cererea pentru eliberarea pașaportului se admite numai în cazul depunerii concomitente a cererii pentru eliberarea buletinului de identitate;

2) pașaportul anterior, dacă există; sau

3) declarația de pierdere sau furt al pașaportului;

4) documentul care atestă grupa sangvină, după caz;

5) dovada achitării taxelor și a tarifelor stabilite pentru eliberarea pașaportului.

În cazul cetățenilor care au obținut autorizarea pentru emigrare sau care sînt deja stabiliți cu domiciliul

sau celei plasate sub tutelă sau curatelă, suplimentar se prezintă:

a) actul de identitate al reprezentantului legal;

b) decizia autorității tutelare (în cazul persoanelor plasate sub tutelă sau curatelă);

c) în cazul mamei solitare documentul ce atestă acest statut, eliberat de organele de stare civilă;

d) documentele de stare civilă (certificatul de naștere, certificatul de schimbare a numelui și/sau a prenumelui al minorului sau avizul cu privire la anularea, rectificarea și/sau completarea actului de stare civilă, certificatul de căsătorie al părinților, de divorț sau de deces al părinților) în cazul minorilor;

e) declarația unuia dintre reprezentanții legali, depusă în scris în fața persoanei responsabile din cadrul subdiviziunii ÎS „CRIS „Registru”, MDOC sau autentificată notarial, din care să rezulte acordul pentru eliberarea pașaportului persoanei reprezentate, în cazul părinților aflați în căsătorie, în afara căsătoriei sau aflați în divorț dacă în hotărîrea instanței de judecată nu este stabilită pînă la ce vîrstă a fost încredințată întreținerea minorului;

f) hotărîrea instanței de judecată cu privire la divorț definitiv și irevocabilă. Prezentarea acestui document nu este obligatorie în cazul în care este acordul ambilor părinți privind eliberarea pașaportului minorului, autentificat la notar sau declarat în scris în fața persoanei responsabile din cadrul subdiviziunii ÎS „CRIS „Registru” sau MDOC;

g) declarația în scris a părintelui, căruia i-a fost încredințat minorul prin hotărîrea instanței de judecată definitivă și irevocabilă, depusă în fața persoanei responsabile din cadrul subdiviziunii ÎS „CRIS „Registru”, MDOC sau autentificată notarial, din care să rezulte acordul acestui părinte privind eliberarea pașaportului persoanei reprezentate.

În cazul copiilor rămași fără ocrotirea părintească sau aflați la întreținerea statului, reprezentantul acestora prezintă suplimentar: îndreptarea autorității de resort privind plasarea copilului în instituția specializată sau decizia autorității tutelare privind recunoașterea statutului de copil fără supraveghere părintească; documentul ce confirmă funcția ocupată de conducătorul instituției sau documentul ce confirmă îm-

puternicirile de a reprezenta minorul eliberat de autoritatea tutelară.

În cazul persoanei imobilizate, se prezintă suplimentar 2 fotografii 10x15 cm, color, mat, pe fond alb, documentul ce confirmă împuternicirile de reprezentare și certificatul medical care atestă starea și imposibilitatea prelevării amprentelor digitale (temporar sau permanent).

La depunerea cererii pentru eliberarea pașaportului, titularul se identifică, i se preia imaginea facială și se supune procedurii de prelevare a amprentelor digitale în corespundere cu cerințele stabilite de prezentul Regulament. Persoanele pentru care prelevarea amprentelor digitale este fizic imposibilă (permanent sau temporar) și copiii cu vîrsta sub 12 ani sînt scutiți de includerea obligatorie a amprentelor digitale în pașapoarte. Procedura de identificare a persoanelor, utilizată la eliberarea pașaportului este analogică cu cea utilizată la eliberarea buletinului de identitate. În pașaport se aplică semnătura personală a titularului sau a reprezentantului legal, cu excepția minorilor cu vîrsta sub 10 ani și a persoanelor cu dizabilități sau analfabete. Persoana responsabilă din cadrul subdiviziunii ÎS „CRIS „Registru” sau MDOC verifică documentele prezentate, în temeiul cărora completează formularul respectiv, care se prezintă solicitantului pentru confirmarea datelor consemnate, prin aplicarea semnăturii în locul rezervat. Persoana care a depus o cerere pentru eliberarea pașaportului, în schimbul celui declarat pierdut sau furat, și între timp l-a regăsit, este în drept să o retragă și să solicite restabilirea statutului acestuia în cazul în care pînă la data depunerii declarației de regăsire nu a fost confecționat un alt pașaport. În asemenea caz, solicitantului i se restituie parțial suma achitată pentru serviciul prestat. În cazul în care se refuză eliberarea pașaportului în temeiul restricțiilor aplicate în condițiile prevederilor legale sau nerespectării condițiilor prevăzute de prezentul Regulament privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova, subdiviziunea ÎS „CRIS „Registru” sau MDOC este obligată în termenul prevăzut pentru examinarea cererii să informeze în scris solicitantul despre motivele care au stat la baza respingerii cererii. Examinarea cererii repetate se efectuează după lichidarea cauzelor care au generat respingerea cererii anterioare.

ziunile ÎS „CRIS „Registru”, iar în străinătate, la misiunile diplomatice și oficiile consulare ale Republicii Moldova (în continuare - MDOC). În lipsa MDOC în statul de reședință al solicitantului, cererea respectivă poate fi depusă la orice MDOC.

În cazul minorilor și persoanelor plasate sub tutelă sau curatelă, în calitate de solicitant acționează reprezentantul legal al acestuia, cu condiția prezenței obligatorii a persoanei reprezentate. Pentru persoanele imobilizate și pentru care prelevarea amprentelor digitale nu este obligatorie sau este imposibilă, cererea poate fi depusă prin reprezentant. Pentru copiii rămași fără ocrotirea părintească sau aflați la întreținerea statului cererea se depune, corespunzător, de autoritatea tutelară sau de administrația instituției respective. Cetățenii Republicii Moldova pot obține două pașapoarte valabile, cu condiția că datele titularului din acestea vor fi identice.

Cererea pentru eliberarea pașaportului se depune de către solicitant, fiind însoțită de următoarele documente:

1) actul de identitate de uz intern valabil - pentru persoanele cu domiciliul sau

în străinătate suplimentar se prezintă, după caz:

a) documentele de stare civilă (certificatele de naștere, inclusiv ale copiilor, certificatul de schimbare a numelui și/sau a prenumelui; certificatul de căsătorie; certificatul de divorț; certificatul de deces al soțului/soției; extrasul de pe actul de căsătorie în cazul persoanelor care au desfăcut căsătoria în străinătate și în statul respectiv nu este prevăzută eliberarea certificatului de divorț; avizul cu privire la anularea, rectificarea și/sau completarea actului de stare civilă);

b) avizul privind recunoașterea cetățeniei Republicii Moldova sau adeverința privind dobîndirea cetățeniei Republicii Moldova sau altă dovadă a apartenenței la cetățenia Republicii Moldova, dacă nu au obținut anterior acte de identitate ale Republicii Moldova;

c) pașaportul cetățeanului străin (în cazul persoanei care deține cetățenia altui stat);

d) documentele eliberate de autoritățile străine ce atestă stabilirea domiciliului în străinătate.

În cazul eliberării pașaportului persoanei minore

◆ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări

răspunde juristul

Vitalie MODRÎNGĂ

Vreau să știu, în cazul în care aș forma o casă de copii de tip familial, de care reguli generale să mă conduc, cîți copii aș putea lua pentru a-i întreține?

Maria Tutunaru,
r-n Orhei

Conform art.148 din Codul familiei, casa de copii de tip familial este o instituție particulară creată pe baza unei familii, ținîndu-se cont de situația materială și nivelul spiritual al acesteia, în scopul întreținerii parțiale și educației copiilor orfani și a celor rămași fără ocrotire părintească.

Potrivit art.149 al aceleiași legi, casa de copii de tip familial se creează conform hotărîrii autorității administrației publice locale, adoptate în baza avizului autorității tutelare, a cererii părinților educatori și a actelor anexate la aceasta. În casa de copii de tip familial pot fi cel mult 7 copii, inclusiv copiii proprii ai părinților educatori, dar nu mai puțin de 3 copii plasați.

Articolul 150 prevede că pot fi părinți educatori persoanele cu domiciliul pe teritoriul Republicii Moldova, care au atins vîrsta de 25 de ani și ale căror calități morale și stare a sănătății permit îndeplinirea obligațiilor respective.

Nu pot fi părinți educatori persoanele:

a) decăzute din drepturile părintești;

b) declarate incapabile sau cu capacitate limitată de exercițiu;

c) eliberate de obligațiile de tutore (curator) din culpa lor;

d) care au fost adoptatori, dar adoptați a fost desfăcută din culpa lor;

e) care suferă de boli cronice grave sau contagioase.

Stimați cititori!

Redacția va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui cupon.

Întrebarea trebuie formulată clar și cît mai concis, pe o foaie aparte.

Decupați cuponul și, împreună cu întrebarea Dvs, trimiteți-l pe adresa: Chișinău, 2009, str. A. Mateevici nr. 60, bir. 222.

Cupon DREPTUL
Numele, prenumele:
Adresa:
(aprilie 2014, nr. 13(512))

Dorin Recean: Mai avem foarte mult de muncit ca să curățăm sistemul

Ministerul Afacerilor Interne duce lipsă de circa 1000 de cadre. Acest lucru s-ar datora reformelor făcute în cadrul instituției după numirea lui Dorin Recean în funcția de ministru al Afacerilor Interne.

„Mai avem foarte mult de muncit ca să curățăm sistemul. Încă în august 2012 am declarat că toată lumea trebuie să treacă testul de integritate și de eficiență. Avem aproximativ 17 000 de angajați în cadrul Ministerului Afacerilor Interne în diferite subdiviziuni. Într-un ritm poate mai lent decît ne-am așteptat, toată lumea trece prin acest test de integritate și eficiență. Acum avem puțin peste 1000 de posturi vacante”, a declarat D. Recean în cadrul unei emisiuni televizate.

Șeful de la Interne recunoaște că sistemul încă nu a fost curățat pînă la capăt de funcționarii corupți.

„Pe de o parte avem cerințele sistemului, pe de altă parte avem o revizuire constantă a celor care muncesc în sistem. Nu cred că această lipsă a cadrelor este o problemă caracteristică doar poliției, ci sectorului public în întregime, care trebuie să devină mai competitiv în atragerea specialiștilor de valoare”, a mai adăugat ministrul de Interne.

Citații în judecată

Curtea de Apel Chișinău solicită prezentarea cet. Franke Tatiana, pentru data de 9 aprilie 2014, ora 10.30, la ședința de judecată (mun. Chișinău, bdul Ștefan cel Mare, nr. 73) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2c-360/12, la acțiunea SC „Orhmodos” SRL către: Pisov Eugen, Franke Tatiana privind răspunderea subsidiară la cererea administratorului SC „Orhmodos” SRL.

Judecător N. Cernat

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Begde Yusuf, pentru data de 23 aprilie 2014, ora 10.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 44), unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea Kurukay Huseyin către: Dohocher Veaceslav, Begde Yusuf privind declararea nulă a procurii.

Judecător D. Sușchevici

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Creciu Lidia, cu ultimul domiciliu cunoscut: mun. Chișinău, str. G. Alexandrescu, nr. 9/a, apt. 33, pentru data de 29 aprilie 2014, ora 8.40, la ședința de judecată (str. M. Viteazul, nr. 2, bir. 606) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2-2-1824/14: ÎCS „Red Union Fenosa” SA către Creciu Lidia privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Ghenadie Plămădeală

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Mîțu Sergiu, a.n. 17.05. 1961, cu ultimul domiciliu cunoscut: mun. Chișinău, bdul Dacia, nr. 49/2, apt. 75, pentru data de 7 mai 2014, ora 10.00, la ședința de judecată (str. M. Viteazul, nr. 2, bir. 606) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată la cererea depusă de Mîțu Tatiana către: Romalișchi Maxim și Mîțu Sergiu privind contestarea actelor executorului judecătoresc.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Ghenadie Plămădeală

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet-ilor: Diordev Olga și Diordev Dumitru, pentru data de 15 aprilie 2014, ora 10.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 24), unde va avea loc examinarea cererii de chemare în judecată înaintată de ÎMGFL-4 privind încasarea datoriei.

Judecător R. Țurcanu

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet-ilor: Filip Serghei și Filip Olga, pentru data de 16 aprilie 2014, ora 11.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 24), unde va avea loc examinarea cererii de chemare în judecată înaintată de ÎMGFL-4 privind încasarea datoriei.

Judecător R. Țurcanu

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Aydogu Mahmut, pentru data de 22 aprilie 2014, ora 16.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 12) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea ÎMGFL-1 privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Viorica Mihaila

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Calaiiev Sergiu, pentru data de 6 mai 2014, ora 16.30, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 24), unde va avea loc examinarea cererii de chemare în judecată înaintată de Calaieva Anastasia privind desfacerea căsătoriei.

Judecător R. Țurcanu

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Cazacu Vitalie Vasile, a.n. 03.08.1878, domiciliat: mun. Chișinău, str. C. Brîncuși, nr. 146, bloc „A”, apt. 12, pentru data de 13 mai 2014, ora 14.30, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 27) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea cet. Revenco-Cazacu Nadejda privind decăderea din drepturile părintești.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Luiza Gafton

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet-ilor: Șciuchin Nadejda, Șciuchin Nicolae, pentru data de 27 mai 2014, ora 10.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 9) în calitate de pîrîți în cauza civilă intentată de ÎCS „Red Union Fenosa” SA.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător V. Stratan

Judecătoria Hîncești, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Bîrda Eugenia, a.n. 06.10.1972, domiciliată: satul Crasnoarmeiscoe, Hîncești, pentru data de 8 aprilie 2014, ora 8.10, la ședința de judecată (Hîncești, str. Chișinăului, nr. 7, bir. 15) în calitate de pîrît în cauza civilă: Bîrda Iurie către Bîrda Eugenia privind desfacerea căsătoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Macar Mihail

Judecătoria Strășeni, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului GȚ „Magroexchim-Prim”, pentru data de 16 aprilie 2014, ora 10.00, la ședința de judecată (or. Strășeni, str. Ștefan cel Mare, nr. 98,) în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea SRL „Imexagro” privind încasarea datoriei.

Judecător D. Mârzenco

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Bordos Maxim, cu ultimul domiciliu: satul Oxentea, Dubăsari, pentru data de 18 aprilie 2014, ora 8.45, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, et.2) în calitate de pîrît la cererea depusă de către Bordos Elena privind încasarea pensiei de întreținere.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Ecaterina Buzu

Judecătoria Soroca solicită prezentarea cet. Gorodețchii Lidia, pentru data de 22 aprilie 2014, ora 10.00, la ședința de judecată (or. Soroca, str. Independenței, nr. 62, bir. 7), unde va avea loc examinarea cauzei civile în baza cererii de chemare în judecată depuse de Gorodețchii Fiodor privind desfacerea căsătoriei.

Judecător L. Ciuhrii

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Lupașco Alexandru, domiciliat: satul Peresecina, str. V. Dokucaev, r-nul Orhei, pentru data de 24 aprilie 2014, ora 10.30, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, et. 1, bir. 7) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea cet. Vidrașco Veronica privind desfacerea căsătoriei și încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Viorelia Varaniță

Judecătoria Orhei solicită în calitate de pîrît cet. Fantaziu Dumitru, cu ultimul domiciliu: satul Mingir, Hîncești, pentru data de 24 aprilie 2014, ora 11.00, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, et. 2) la acțiunea înaintată de Moraru Irina privind încasarea pensiei de întreținere.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Veronica Cupcea

Judecătoria Orhei solicită în calitate de pîrît cet. Șmundeac Andrei, cu ultimul domiciliu: or. Telenești, str. I. Soltîs, nr. 29, pentru data de 24 aprilie 2014, ora 11.20, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, et. 2) la acțiunea înaintată de Șmundeac Ala privind încasarea pensiei de întreținere.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Veronica Cupcea

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Bordos Maxim, domiciliat: satul Oxentea, Dubăsari, pentru data de 5 iunie 2014, ora 11.30, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, et. 1, bir. 3) în calitate de pîrît în cauza civilă înaintată de Bordos Elena privind desfacerea căsătoriei și stabilirea domiciliului copilului minor.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Vasile Selevestru

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Pupireva Nina, IDNP – 2001002689200, domiciliată: str. 8 Martie, nr. 58, mun. Chișinău, pentru data de 25 aprilie 2014, ora 13.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 4) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea SA „Apă Canal Chișinău” privind încasarea datoriei.

Judecător Serghei Papuha

Judecătoria Botanică mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Zaiț Grigore, a.n. 21.04.1967, pentru data de 29 aprilie 2014, ora 12.40, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 17) în calitate de pîrît la cererea de chemare în judecată depusă de Ușurelu Vasile privind încasarea datoriei.

Judecător Maria Țurcan

ANUNȚ

CĂTRE

Baroul asociat de avocați, Facultatea de Drept.

În conformitate cu ordinul nr. 83-st din 20.03.2014, se repartizează la practica de producție, în termen de la **24.03.2014-03.05.2014**, următorii studenți ai anului IV, BAC, Secția zi, Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Drept:

I. Creizan Elena

Decanul Facultății de Drept, S. Băieșu, doctor în drept, conferențiar universitar

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Abadieva Galina, cu ultimul domiciliu cunoscut: mun. Chișinău, str. Ghica Vodă, nr. 5, pentru data de 30 aprilie 2014, ora 11.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 20), unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea cet. Gorceac Natalia privind încasarea datoriei.

Judecător Maria Ghervas

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet-ilor: Vrînceanu Natalia, Vrînceanu Andrei și Vrînceanu Iulia, pentru data de 7 mai 2014, ora 11.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 24), unde va avea loc examinarea cererii de chemare în judecată înaintată de Ivanov Grigore privind încasarea prejudiciului.

Judecător R. Țurcanu

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SC „SGC Grup” SRL, cu sediul: mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil

Bănulescu-Bodoni, nr. 57/1, pentru data de 23 aprilie 2014, ora 10.30, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, et. 2, bir. 4) în calitate de reclamant în cauza civilă înaintată de SC „SGC Grup” SRL către SC „Proviment Grup” SRL cu privire la anularea măsurilor de asigurare privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Veronica Cupcea

Judecătoria Bălți, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea pîrîtilui „Caliostru” SRL, pentru data de 5 mai 2014, ora 12.00, la ședința de judecată (or. Bălți, str. Hotinului, nr. 43, bir. 15), unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea de chemare în judecată înaintată de „Grinvitas” SRL către „Caliostru” SRL privind încasarea datoriei.

Sînteți invitați în instanța de judecată.

Persoanele care dispun de informația privitor la locul aflării „Caliostru” SRL rugăm să se prezinte în instanța de judecată la ora și data indicată.

Judecător Viorel Pușcaș

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Ceban Nina Serghei, domiciliată: satul Teleșeu, Orhei, pentru data de 12 iunie 2014, ora 11.30, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, et. 1, bir. 3) în calitate de pîrît în cauza civilă înaintată de ÎCS „Easy Credit” privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa pîrîtilui Ceban Nina Serghei.

Judecător Vasile Selevestru

CONDOLEANȚE

Consiliul Superior al Magistraturii exprimă profund regret familiei Nicolaev, în legătură cu trecerea în neființă a domnului **Mihail Nicolaev**, judecător și vicepreședinte al Curții de Apel Bălți și transmite sincere condoleanțe.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

Președintele interimar al Consiliului Superior al Magistraturii Dumitru Visternicean

CONDOLEANȚE

Colectivul Curții de Apel Chișinău exprimă sincere condoleanțe doamnei Nina Vascan, judecător la Curtea de Apel Chișinău, în legătură cu trecerea în vecie a mamei sale **Zinovia**.

Dumnezeu s-o odihnească în pace!

Aniversări

Recent, și-au aniversat ziua de naștere: **Sergiu Brînza**, doctor habilitat în drept, profesor universitar, șef, Catedra Drept Penal și Criminologie; **Valentin Așevschi**, doctor în biologie, conferențiar universitar, USPEE „Constantin Stere”; **Ion Crețu**, master în drept, lector superior, Facultatea de Drept, USM; **Svetlana Uzun**, judecător, Taraclia; **Viorica Mihaila**, judecător, Botanica; **Daria Sușchevici**, judecător, Centru, Chișinău; **Oleg Sternioală**, judecător, CSJ; **Constantin Crețu**, judecător, Ialoveni; **Dumitru Gherasim**, președintele Judecătoriai Bălți.

Mult stimați omagiați, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere și calde urări de sănătate. Apreciem străduința, devotamentul, abnegația, responsabilitatea cu care vă îndepliniți obligațiile, întru bunăstarea societății noastre.

Vă dorim să aveți parte, de acum încolo, doar de împliniri și realizări care să vă întregască deplin fericirea.

La Mulți Ani!

**membrii Consiliului de administrație
al Uniunii Juriștilor,
Echipa Dreptul
și Revista Națională de Drept**

**Echipa redacției Vă adresează un Apel
de unire și sprijin. Vă știm recunoscători
că sînteți abonații noștri și susțineți ziarul.
Noi avem nevoie de acest ajutor și vom
rămîne alături de Dvs.**

Lucruri surprinzătoare pe care le poți face cu cojile de banană

Ai impresia că o coajă de banană are menirea doar să protejeze fructul, după consumul acestuia locul ei fiind la gunoi? Ei bine, există lucruri surprinzătoare pe care le poți face cu cojile de banană.

Banana poate fi considerat un fruct-minune, cea verde fiind eficientă în prevenirea, dar și în tratarea ulcerului, precum și în suprimarea pietrelor la rinichi. În timp ce banana verde este un bun antidiareic, fructul copt protejează pielea împotriva radiațiilor solare. Mai mult, are numeroși antioxidanți, contribuind la încetinirea ritmului de îmbătrânire a celulelor. Indiferent că știm sau nu beneficiile bananei, atunci cînd consumăm acest fruct, aruncăm din obișnuință coaja, fără să avem habar de utilitățile multiple ale acesteia.

Atenuază mîncărurile și iritațiile – dacă te-a piscat un țîțar, o altă insectă, tamponează zona cu coajă de banană, pentru că va ajuta la reducerea mîncărimii și a iritației.

Albește dinții – freacă bucăți dintr-o coajă de banană pe dinți, timp de două minute pe zi, de fiecare dată cînd te speli pe dinți. Coaja de banană conține magneziu și potasiu care contribuie semnificativ la curățarea smalțului dentar.

Tratează vinătăile și alte răni – fiind

bogată în potasiu, coaja de banană accelerează procesul de vindecare a rănilor apărute la nivelul pielii.

Tratează acneea – masează delicat zona cu probleme de acnee timp de zece minute cu o coajă de banană și apoi lasă substanța să acționeze cît mai mult timp

depărtezi cu ușurință, netezindu-ți astfel pielea.

Lustruiește pantofii – freacă partea interioară a coajei de banană pe un pantof de piele și vei vedea instant cît de strălucitori vor deveni. Partea cea mai bună? – Îți poți curăța pantofii de piele indiferent de culoarea lor.

Frăgezește carnea – pune o coajă de banană într-o tiganie încinsă și mai apoi pune carnea. Astfel, aceasta nu se va întări sau usca deloc.

Curăță plantele din casă – în loc să ștergi frunzele plantelor din casă cu o cârpă, mai bine le ștergi ușor cu interiorul unei coji de banană.

Lustruiește argintăria – spune „Adio!” scrumului de țigară și/sau pastei de dinți, coaja de banană este ideală pentru lustruirea obiectelor din argint, fără să le fie atacată suprafața în nici un fel.

– **Lustruiește pielea**

– freacă partea exterioară a cojii de banană pe geaca ta de piele sau chiar de mobila ta din piele și vei vedea cum se curăță și se înmoaie materialul.

– **Hrănește solul** – ai curte și vrei ca în zona verde să crească cît mai multe plante? Atunci aruncă fără jena coji de banană pe jos, pe pămînt. Acestea se descompun foarte repede și oferă soluții nutriționale esențiale.

– **Atenuază problemele de prostată** – lărgirea prostatei indusă de testosteron poate fi suprimată prin consumul de coajă de banană.

posibil pînă să te speli. Repetă această activitate zilnic și vei scăpa de acnee.

Îndepărtează negii – ia o bucată de coajă de banană, pune-o peste neg și fixează-o cu un plastru sau un pansament. Dacă îți coaja de banană legată de neg în fiecare noapte, timp de o săptămînă, vei scăpa de această problemă inestetică datorită conținutului ridicat de potasiu pe care-l are.

Te scapă de coji – dacă ai cojițe la nivelul labei piciorului, spre exemplu, poți pune o coajă de banană pe acestea. Enzimele din coajă te vor ajuta să le în-

Un mare mit despre diete a fost demontat. Ce se întîmplă dacă bei apă cînd vrei să slăbești

Ani de-a rîndul, mulți nutriționiști recomandau celor care doreau să slăbească să bea cît mai multă apă, chiar și cîte 8 pahare zilnic. Este o idee greșită, susține un expert în domeniul dietelor.

Beth Kitchin, de la

Universitatea din Alabama, spune că nu consumul de apă este cheia pierderii în greutate. Este important ca fiecare persoană să fie suficient hidratată, dar este inutil să consume mai multă apă decît simte nevoia, crede ea. „Nu există dovezi că dacă

bei apă vei slăbi mai ușor, este unul din acele mituri foarte răspîndite”, a declarat Beth.

Apa nu ajută la arderea grăsimilor și nici nu oferă senzația de sațietate, deci, poate fi înlocuită și cu alte lichide pentru hidratare.

La fel de bune sînt ceaiurile sau chiar cafeaua, care ajută la reținerea de lichide în corp și împiedică deshidratarea.

Un alt mit este cel care susține că trebuie să bem apă cît mai rece pentru pierderea în greutate. Studiile au

arătat că acest lucru ajută la arderea cîtorva calorii, dar prea puține ca să conteze la slăbit.

Beth Kitchin spune că singura soluție eficientă pentru slăbit este consumul de fructe și legume, dar și de supe, alimente care au mai

puține calorii.

Kitchin contrazice astfel un studiu realizat anul trecut, potrivit căruia, persoanele care vor să slăbească ar trebui să bea două pahare cu apă înainte de fiecare masă, ca să aibă stomacul mai plin.

Caleidoscop

Cum facem carnea la grătar mai sănătoasă? Cercetătorii recomandă o metodă testată științific

Carnea la grătar a avut parte, în ultima vreme, de o „presă proastă”, în urma unor studii ce arătasera că frigerea pe grătar ar determina formarea unor compuși potențial cancerigeni. Experimente recente ale unui grup de cercetători din Portugalia și Spania au arătat că marinarea în bere a cărnii de porc, înainte de frigerea pe grătar, reduce nivelul acestor substanțe dăunătoare.

Studii anterioare arătasera că în cazul frigerii pe grătar se degajă anumite hidrocarburi aromatice policiclice (PAH), care se formează atunci cînd carnea este gătită la temperaturi înalte.

PAH, care există și în fumul de țigară, precum și în gazele de eșapament, pot produce cancere la animalele de laborator, deși nu este clar încă dacă au același efect și la oameni. Marinarea în bere, vin sau ceai, poate reduce nivelul

unor substanțe potențial cancerigene, dar se știa prea puțin despre modul în care marinarea în diferite tipuri de bere afectează nivelul de PAH.

Autorii studiului au investigat acest aspect, marinînd mostre de carne de porc, timp de 4 ore, în bere blondă, bere blondă fără alcool și bere neagră, după care au gătit carnea la grătar.

Efectul cel mai puternic s-a dovedit a-l avea berea neagră, care a redus nivelul a opt tipuri de PAH frecvent înflînitate cu mai mult de jumătate, comparativ cu cazul în care carnea nu a fost marinată.

Ce au pățit trei tineri după ce au sărit de pe cea mai înaltă clădire din America

Salt spectaculos de pe cea mai înaltă clădire din America. Trei tineri au reușit să pătrundă pe acoperișul One World Trade Center, turnul construit la New York în locul clădirilor distruse în atentatul din 11 septembrie.

După ce au postat pe Internet înregistrarea video cu

întreaga operațiune, forțele de ordine s-au autosesizat, iar făptașii au ajuns după gratii.

Potrivit autorilor, întreaga acțiune a avut loc în luna septembrie a anului trecut, dar imaginile au fost publicate abia acum. Curajoșii au sărit de la 541 de metri înălțime.

Acum, tinerii se află în arest, fiind acuzați de intrare prin efracție, neglijență și încălcarea legii locale, care interzice săriturile de pe clădiri. Ei riscă o pedeapsă de un an de închisoare sau o amendă usturătoare.

Trei tineri din Florida au prins un rechin de 300 de kg cu undița

Trei tineri din Florida au avut o surpriză nemaipomenită, atunci cînd au pescuit un rechin de trei sute de kilograme, cu o undiță obișnuită. Ei nu s-au pierdut cu firea și s-au grăbit să facă fotografii și să filmeze întreaga întîmplare.

După ce au făcut mai multe poze, monstrul marin a fost eliberat înapoi în ocean.

Adresa redacției:

MD 2009, Chișinău, str. A. Mateevici, 60, bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din str. Bănulescu-Bodoni, 2. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.

DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641.

BC Banca Socială.
BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor publicate nu reflectă neapărat opinia redacției.

Redacția nu corespundează cu cititorii, materialele autorilor nu se recenzează și nu se restituie.

Tiparul executat la tipografia USM. Indice – 21596

Tiraj 4600
Com. 47/14